

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE
DISPOZITIV

28 iunie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sâli Radu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2016, în cauza penală în privința lui

Jalbă Artiom Aurel, născut la 29 ianuarie 1997, originar din s.Harmațca, r-nul Dubăsari, domiciliat în s.Mălăieștii Vechi, r-nul Criuleni.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 10.04.2015 - 29.06.2015,

2. Instanța de apel: 28.07.2015 - 23.02.2016,

3. Instanța de recurs:16.05.2016 - 28.06.2016.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 29 iunie 2015, Jalbă Artiom a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(4) Cod penal la 3 ani și 8 luni închisoare.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea de la Jalbă Artiom a prejudiciului material în beneficiul părților vătămate: Smerea Alexei în sumă de 42 400 lei, Gașper Anatolie în sumă de 18 700 lei, Coneva Ludmila în sumă de 12 000 lei.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Jalbă Artiom, a săvârșit un șir de infracțiuni, și anume:

- în luna iulie 2014, data și ora precisă nu a fost posibil de stabilit în cadrul urmăririi penale, avînd scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria lui Smerea Alexei din s.Mălăiești Noi, r-nul Criuleni, de unde, din garaj și bucătăria de vară, a sustras pe ascuns bunuri în valoare totală de 40 900 lei, cauzîndu-i părții vătămate o daună materială în proporții considerabile;

- în noaptea de 27-28 august 2014, aflîndu-se în propriul domiciliu din în s.Mălăieștii Noi, r-nul Criuleni, prin acces liber a sustras din această gospodărie un cal, cu costul de 10 000 lei, ce aparține mamei sale Jalbă Elena, în rezultatul căruia i-a cauzat acesteia o daună materială în proporții considerabile;

- la data de 31 iulie 2014, ora 15.00, avînd scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin deteriorarea geamului a pătruns în casa lui Cazac Mihail din în

s.Mălăiești, r-nul Criuleni, de unde pe ascuns a sustras bunuri materiale în valoare totală de 3696 lei, cauzându-i părții vătămate o daună materială în proporții considerabile;

- în luna ianuarie 2015, data și ora precisă nu a fost posibil de stabilit în cadrul urmăririi penale, avînd scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns în vila lui Gașper Anatolie din în s.Mălăieștii Vechi, r-nul Criuleni, de unde pe ascuns a sustras bunuri materiale, cauzându-i părții vătămate o daună materială în proporții considerabile în valoare totală de 18 400 lei;

- în luna februarie 2015, data și ora exactă în cadrul urmăririi penale nu a fost posibil de stabilit, avînd scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria lui Coneva Ludmila (Iustina) din s.Mălăiești, r-nul Criuleni, de unde a sustras pe ascuns bunuri în sumă totală de 1 200 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu considerabil.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri în partea dată, prin care acestuia să-i fie stabilită pedeapsa în baza art.186 alin.(4) Cod penal, de 3 ani și 4 luni închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis, invocînd că pedeapsa aplicată inculpatului este prea blîndă și contrară prevederilor art.61 Cod penal, care nu-și va atinge scopul și corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea lui, cît și din partea altor persoane.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2016, a fost respins apelul procurorului, ca nefondat.

Instanța de apel a conchis că, prima instanță, soluționînd chestiunea privind aplicarea pedepsei inculpatului, a acordat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal și 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, ținînd cont de gradul și pericolul social al infracțiunii comise, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei, care atenuează sau agravează răspunderea penală, cît și de influența pedepsei aplicate asupra inculpatului.

Reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a conchis că pedeapsa stabilită inculpatului este individualizată corect, în speță fiind întrunite condițiile prevăzute de lege, care permit aplicarea în privința acestuia a prevederilor art.90 Cod penal, luînd în considerație circumstanțele atenuante prezente în cauză, că inculpatul a recunoscut vina și se căiește de cele săvîrșite, anterior nu a fost condamnat, a săvîrșit infracțiunile în timpul minoratului, infracțiunea săvîrșită se atribuie la categoria celor grave și, ținînd seama de influența pedepsei asupra corectării și reeducării inculpatului, a considerat că prima instanță justificat a aplicat pedeapsa închisorii cu suspendarea executării ei pe termen de probă.

În acest aspect, instanța a considerat motivele invocate de către procuror privind înăsprirea pedepsei ca nefondate, care nu au suport probatoriu, fiind posibilă atingerea scopului pedepsei penale, în vederea restabilirii echității sociale, fără privarea inculpatului de libertate.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, pe motiv că pedeapsa nu a fost individualizată în mod echitabil, fiind ignorate prevederile art.61, 70, 75 Cod penal; - instanța nu a luat în considerație comportamentul inculpatului în momentul comiterii infracțiunii și după consumarea ei, de persoana lui și de gradul prejudiciabil al infracțiunii comise, astfel că aplicarea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării ei nu va asigura atingerea scopului pedepsei

penale; - instanța nu și-a motivat concluzia privind aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

6. Judecând recursul în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul declarat de procuror urmează a fi admis, inclusiv din alte motive, din următoarele considerente.

Potrivit recursului ordinar declarat de procuror, acesta a invocat ca temei de casare a hotărârilor judecătorești art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, argumentând că dînsul este de acord cu încadrarea juridică a faptelor comise de inculpat, dar nu este de acord cu pedeapsa aplicată, apreciind-o prea blîndă, la care instanțele de fond nu au ținut cont de prevederile art.61, 70, 75 Cod penal, nu au respectat criteriile generale de individualizare a acesteia, ceea ce este neconform scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

Conform art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs conchide că, motivele invocate de recurent referitor la individualizarea pedepsei, sînt întemeiate.

Verificînd legalitatea hotărârilor atacate pe baza materialelor cauzei, Colegiul penal consideră că vinovăția inculpatului A.Jalbă în săvîrșirea infracțiunii imputate este pe deplin stabilită, iar calificarea acțiunilor acestuia este corectă și corespunde circumstanțelor de fapt ale cauzei, însă la aplicarea măsurii de pedeapsă, de către prima instanță nu au fost luate în considerație prevederile art.61, 70, 75 alin.(1) Cod penal.

Conform acestor prevederi legale, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea condamnaților, cît și din partea altor persoane. Persoanei minore, recunoscute vinovată de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă și în strictă conformitate cu dispozițiile Codului penal.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, menționăm, echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. În același rînd, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal în special, a prevederilor art.90 Cod penal.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvîrșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, natura și gravitatea rezultatului produs or a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvîrșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvîrșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vîrsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină cont la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Colegiul penal conchide că atît prima instanță, cît și instanța de apel, la individualizarea pedepsei inculpatului A.Jalbă, nu a ținut cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, ce au fost enumerate mai sus.

Astfel, Colegiul atestă că în cauză se constată încălcarea prevederilor art.70 alin.(3) Cod penal și art.364¹ Cod de procedură penală, care stipulează că instanța va stabili limitele de pedeapsă ce urmează a fi aplicate minorului, avînd în vedere că termenul maxim al închisorii, prevăzut de legea penală pentru infracțiunea săvîrșită se reduce la jumătate.

Prin urmare, A.Jalbă a fost condamnat în baza art.186 alin.(4) Cod penal, sancțiunea căruia prevede pedeapsa de la 5 la 10 ani închisoare. În temeiul art.70 alin.(3) Cod penal, pedeapsa maximă pentru inculpat nu va putea depăși 5 ani închisoare. Totodată, conform materialelor cauzei penale, A.Jalbă a recunoscut vina, solicitînd ca cauza să fie examinată în procedură simplificată. Din aceste considerente, în raport cu prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, limita maximă a pedepsei închisorii urmează a fi calculată din termenul de 5 ani, redus cu o treime.

În asemenea împrejurări, Colegiul penal conchide că de către instanțele de fond în privința lui A.Jalbă s-a aplicat o pedeapsă care nu corespunde cerințelor legii, prin ce s-a comis o eroare de drept, care poate fi, și urmează a fi corectată de către instanța de recurs. Conform sentinței primei instanțe, pentru fapta comisă, inculpatului A.Jalbă i-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani și 8 luni închisoare, hotărîre menținută de instanțe de apel.

Colegiul penal, avînd în vedere dispozițiile art.70 alin.(3) Cod penal și ținînd seama de prevederile stipulate în art.364¹ Cod de procedură penală, conchide că lui A.Jalbă urmează a-i fi stabilită pedeapsa de 3 ani și 4 luni închisoare, termenul obținut din limita maximă de pedeapsă (5 ani).

La fel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. În același rînd, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal în special, a prevederilor art.90 Cod penal, deoarece dispoziția dată are la origine persoana și comportamentul acesteia pînă la săvîrșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, față de cele comise, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei.

Potrivit art.90 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție, ținînd seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, iar aceasta conform art.90 alin.(4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvîrșirii unei infracțiuni grave, astfel că în speță nu este nici un impediment pentru aplicarea acestei norme de drept.

Totodată, Colegiul penal ținînd cont de gravitatea faptei săvîrșite, de persoana inculpatului, de lipsa circumstanțelor agravante și prezența în cauză a circumstanțelor atenuante - recunoașterea vinei, căința sinceră în cele comise, săvîrșirea infracțiunii în timpul minoratului, consideră că corijarea și reeducarea inculpatului poate avea loc fără izolarea lui de societate, cu executarea condiționată a pedepsei pe un termen de probă, în temeiul art.90 Cod penal, lipsind careva interdicții la aplicarea normei date.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărîrile instanțelor de fond, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărîre.

Astfel, Colegiul penal conchide că eroarea comisă de instanțele de fond este necesar a fi corectată, prin admiterea recursului ordinar declarat, inclusiv și din alte motive, cu casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, în latura stabilirii

pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată în această parte o nouă hotărîre, prin care inculpatului urmează a-i fi stabilită pedeapsa ținînd cont de prevederile art.70 alin.(3) Cod penal și art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, executarea pedepsei urmînd a fi suspendată condiționat pe termen de probațiune, în temeiul art.90 Cod penal.

7. În conformitate cu prevederile art.364¹ alin.(8), 434 și art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Săli Radu, inclusiv din alte motive, casează parțial, în latura stabilirii pedepsei, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2016 în privința lui Jalbă Artiom, rejudecă cauza și pronunță în această parte o nouă hotărîre, după cum urmează:

Jalbă Artiom se consideră condamnat în baza art.186 alin.(4) Cod penal la 3 ani și 4 luni închisoare.

În temeiul art.90 Cod penal, se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii stabilite lui Jalbă Artiom pe un termen de probațiune de 3 ani.

Celelalte dispoziții ale hotărîrii atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 22 iulie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun